نگاه

وقتی ما هم در گناه دیگران شریک می‌شویم!

در فرهنگ اسلامی نهادینه شدن احساس مسئولیت همگانی و به‌دنبال آن تحقق نظارت مردمی، جایگاهی ممتاز و بی‌بدیل دارد. این احساس مسئولیت و نظارت در همه جوامع وجود دارد اما در جوامع اسلامی به دلایل فراوانی باید با شدت، گستره و عمق بیشتری انجام شود.

بدترین توطئه‌ها علیه مردم این است که دشمن طوری کار کند و حرف بزند که کارهای خوب یعنی کارهایی که دین به آنها امر کرده و رشد و صلاح کشور در آنهاست در نظر مردم به کارهای بد و کارهای بد به کارهای خوب تبدیل شود و این برای یک جامعه اسلامی می‌تواند خطر بسیار بزرگی باشد.

متاسفانه فریضه امر به معروف و نهی از منکر در جامعه ما به دلایلی مغفول مانده که همین موضوع باعث به‌وجودآمدن مشکلات بسیاری شده است.

ازجمله نتایج ترک امر به معروف و نهی از منکر در جامعه انجام گناه به صورت علنی و بدون پرده است.

لازم است بدانید رضایت به فعل منکر و ترک معروف، حرام است و اگر کار ناپسندی انجام گیرد و در دل‌مان راضی باشیم، ما نیز در همان گناه شریکیم.

خداوند در قیامت کسانی که برخی از گناهان را مرتکب نشده‌اند، ولی چون دیگران انجام داده‌اند و آنها راضی به کار آنان بوده یا سکوت کرده‌اند، مجازات می‌کند.

کارگاه زندگی

با هواداری‌های افراطی نوجوانان چه کنیم؟

هواداران، طرفداران یک چهره، یک ستاره، یک سبک زندگی و یک باور و اعتقاد هستند. طبق این تعریف همه ما به نوعی جزو هواداران محسوب می‌شویم اما هواداری زمانی مهم می‌شود که زندگی ما را تحت تاثیر قرار دهد و بر افکار و رفتارمان سایه بیندازد. هواداری در نوجوانان و جوانان معمولا از سایر گروه‌های سنی پررنگ‌تر است به‌طوری که هواداران دو آتشه را می‌توان در این طیف سنی به فراوانی مشاهده کرد. هوادار بودن البته از دوره نوجوانی جوانه می‌زند، زیرا این تلاشی طبیعی برای هویت‌یابی است و اصولا مسأله‌ای منفی نیز تلقی نمی‌شود مگر این‌که فرد را به مسیرهای نادرست و اشتباه هدایت کند. با این حال حتی وقتی فرزندمان یکی از هواداران دو آتشه است و مثلا در مورد یک چهره تعصب افراطی از خود نشان می‌دهد باید با فوت و فنی خاص با وی مواجه شویم، چراکه بیان جملاتی مثل این‌که «آخر این کیست که تو به او علاقه داری» یا «مگر بیکاری که از فلان شخص هواداری می‌کنی» بسیار مخرب است. این جملات و واکنش‌ها فقط سبب دور شدن ما از فرزندان‌مان می‌شود. بنابراین پدر و مادر وظیفه دارند به جای سرکوب یا تحقیر الگویی که نوجوان‌شان برای خود انتخاب کرده بدون این‌که شروع به نصحیت وی کنند به حرف‌های نوجوان خود گوش بدهند. آنگاه به تدریج، آرام و با مهربانی الگوهای مناسب را به او معرفی کنند تا نوجوان در ازای چیزی که قرار است از دست بدهد، چیزی بهتر در اختیار داشته باشد.

«جام‌جم» ضرورت اجرای فریضه واجب امربه‌معروف و نهی‌ازمنکر در جامعه اسلامی را بررسی می‌کند

ضد حمله علیه شبیخون فرهنگی

فاخره بهبهانی
گروه جامعه

از نظر اسلام امر به معروف و نهی از منکر همانند نماز یک واجب شرعی است و در سطحی حتی بالاتر از جهاد قرار دارد. این فریضه واجب همانند جریان رودخانه‌ای است که در مسیر خود هر چیز فاسدی را از بین می‌برد. حال تصور کنید در جامعه ما با توجه به هجمه‌ها و جنگ نرم دشمن و شبیخون فرهنگی چنین جریانی وجود نداشته باشد و تخلفات و ناهنجاری‌های اخلاقی و رفتاری به قدری گسترش یافته و تکرار شود که به یک عادت عمومی تبدیل شود و جای هنجار و ناهنجار و گناه و ثواب با یکدیگر عوض شود؛ آیا در چنین جامعه‌ای می‌توان به ثبات امنیت و سلامت، رشد و بهبود شرایط و تحقق عدالت امید داشت؟

* تعریف دین از معروف و منکر

در قرآن بارها از امر به معروف و نهی از منکر به‌عنوان وظیفه‌ای ویژه برای امت پیامبر(ص) یاد شده است. به گفته مصطفی محمدی مکی، کارشناس ارشد علوم قرآن، در احکام دین، به تمام واجبات و مستحبات، معروف و به تمام محرمات و مکروهات، منکر گفته می‌شود. بنابراین واداشتن افراد جامعه به انجام کارهای واجب و مستحب و نیک، امر به معروف و بازداشتن آنها از کارهای حرام و مکروه و زشت، نهی از منکر و هدف این است که انسان خطاکار به انجام اشتباهات خود ادامه ندهد و کارهای خوب بین مردم و جامعه رواج یابد. هرکس از آحاد ملت مرتکب گناه و تخلفات قانونی شود یا یکی از تکالیف واجب را ترک کند این فریضه برای او قابل اجراست و همه مردم حق دارند و می‌توانند هرکس را در هر مقامی امر و نهی کنند.

* شرایط امر و نهی

امر به معروف و نهی از منکر، صرف توهم این‌که موجب بدبینی برخی از مردم نسبت به اسلام شود ما را از این وظیفه بسیار مهم بازنمی‌دارد. محمدی می‌گوید: اگر آمر و ناهی بداند یا احتمال دهد که امر و نهی‌اش موثر و با تکرار اثرگذارتر می‌شود، بسته به شرایط در خلوت یا در جمع واجب است تکرار کند. همچنین اگر فرد بداند امر به معروف یا نهی از منکر او تاثیری بر دیگران ندارد یا تاثیر برعکس می‌گذارد یا اگر به این کار اقدام شود، مورد اهانت، فحش و ناسزا قرار می‌گیرد، یا برای خود و خانواده و بستگان ضرر جانی، مالی، آبرویی و ... داشته باشد، تکلیفی ندارد. اگر آمر یا ناهی احتمال دهد که امر و نهی او هرچند در آینده اثر و نتیجه دارد، واجب است امر و نهی کند؛ هرچند گمان قوی بر عدم تأثیر داشته باشد و اگر انجام این فریضه، توسط آمر، به تنهایی، احتمال اثر نداردولی با هماهنگی و کمک گرفتن از دیگران احتمال اثر وجود دارد این واجب مهم را با کمک دیگران انجام دهد. همچنین در نهی از منکر لازم است حسن برخورد، جلب اعتماد و محترم‌شمردن اعتقاد افراد را در نظر بگیریم تا تذکر موثر واقع شود.

* مراحل امر به معروف و نهی از منکر

در یک تقسیم‌بندی این فریضه به سه مرحله تقسیم می‌شود. مرحله قلبی (رفتاری)، مرحله زبانی و مرحله عملی. به گفته محمدی، منظور از مرتبه قلبی این است که ما نسبت به کارهای زشت یا شایسته، از نظر حالت درونی و احساس قلبی، بی‌تفاوت نباشیم. مثلا از کارهای خوبی همچون عبادت، حجاب، نماز، روزه، ازخودگذشتگی، عدالت، نوع‌دوستی، جهاد و ... خوش‌مان بیاید و این اعمال و صفات و دارندگان آنها را دوست بداریم و برعکس از اموری مانند دروغ، تقلب، نیرنگ، مردم‌آزاری، بی‌نمازی، بی‌حجابی، بی‌تفاوتی، حسد، بی‌ادبی، قانون‌شکنی و ... بدمان بیاید و دارندگان این خصوصیات را دوست نداشته باشیم. این نشانه سلامت قلب است. اگر شخص، قلبا از منکر انزجار داشته باشد، نسبت به متخلف، ناخوشایندی و عدم‌رضایت خود را با نگاه، قیافه یا طرز رفتار نشان می‌دهد. اخم می‌کند، با او حرف نمی‌زند، پشت می‌کند، به صورت موقت ارتباطش را با او قطع می‌کند و ... تا خلافکار متوجه شود و در او تأثیر بگذارد.

مرحله بالاتر مرتبه زبانی است و به معنای آن است که با زبان و گفتار، طرفدار خوبی‌ها باشیم و به بدی‌ها و تخلفات اعتراض کنیم. وقتی بنای همگان بر این باشد که به خلافکار، تذکر زبانی دهند، او عرصه را بر خود تنگ می‌بیند و جو عمومی جامعه را برای ارتکاب فساد و گناه مناسب نمی‌داند و دلیل آن‌که در روایات، این همه بر امر به معروف زبانی تأکید شده، نشان‌دهنده تأثیر آن است. گاهی زبان، برنده‌تر و نافذتر از شمشیر و اقدام عملی است به شرط این‌که تذکردهنده از روی خیرخواهی، دلسوزی، متانت و به‌موقع و سنجیده تذکر دهد تا خلافکار، در موضع لجاجت و دشمنی قرار نگیرد. عفت‌کلام و سخن‌گفتن با وقار و احترام، مؤثرتر از تندخویی و پرخاشگری و توهین است. مرحله سوم، مرحله عملی است که انسان با عمل و اقدام خویش، در راه گسترش خوبی‌ها و صفات و کارهای نیک و اجرای احکام دین بکوشد و نیز به‌طور عملی جلوی تخلفات را بگیرد که با توجه به وجود حاکمیت و اقتدار حکومت اسلامی این مرحله را می‌توان به نیروهای انتظامی و امنیتی و قوه قضاییه واگذار کرد.

طراح: بیژن گورانی

جدول ۶۵۶۵

جدول عادی

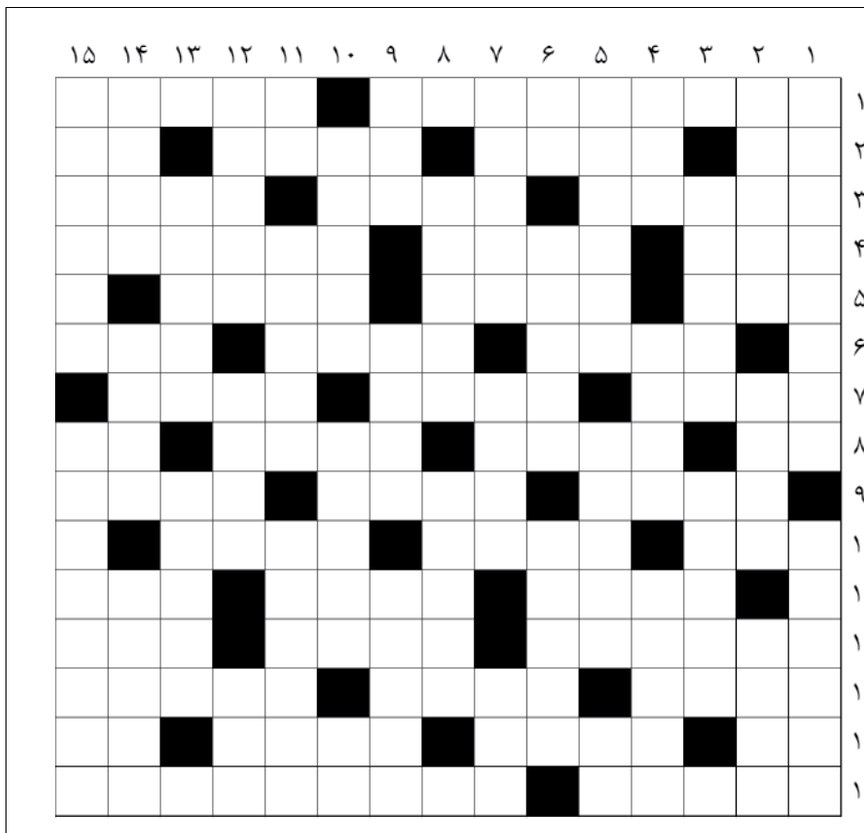
افقی: ۱) مجموعه شعری سروده حمید سبزواری - نقصان ۲) سفید آذری - در را به چارچوب متصل می‌کند - متوسل شدن - من و شما ۳) لغتنامه عرب - بسیار - قوم سفیدپوست بومی شمال آفریقا ۴) دارای اخلاق و رفتار خشک - عزاداری - سیستم عاملی در کامپیوتر ۵) خوردنی ناخوشایند! - پاندول - قلیل ۶) کاربلد - خرگوش عرب - فلز قرآنی ۷) دوم - از بخش‌های اوستا - چند وزیر ۸) فرمان اتومبیل - سازی عربی - پیلوت - مجرای خون ۹) اندازه و مقدار - فرزند زکریای نبی(ع) - مقابل رفتن ۱۰) عمارت، سازه - فصل پاییز - نویسنده ۱۱) آوای حزین - سایبان چشم - مقابل رفت ۱۲) جدایی‌ناپذیر - فریادرس - وسیله نخ‌ریسی ۱۳) اهل گیلان - ممکن است - هماهنگی در اجزای چیزی ۱۴) رفوزه - دردناک - خدای مصریان قدیم - ضمیری انگلیسی ۱۵) نام سابق شهرکرد - به دریاچه ارومیه می‌ریزد.

عمودی: ۱) از القاب امام علی(ع) - هلی‌کوپتر ۲) چشم و همچشمی - کندذهن - فکر و اندیشه ۳) قابل سکونت - پایتخت فیلیپین ۴) سطل چاه - فیلمی ساخته استیون اسپیلبرگ - حاشاکردن ۵) خزنده‌ای با بدن پوشیده از پولک - خلافکار - دشمن سرسخت ۶) معبر رودخانه - معروف‌ترین تراژدی یونان - هدایت آب‌های زیرزمینی به بیرون از منطقه مورد نظر ۷) دراز کردن - پروتئین گیاهی - دیروز عرب ۸) مدفن ناصرخسرو - قرمز مایل به قهوه‌ای ۹) اقامتگاه مسافر - رشوه‌دهنده - میوه‌ای روغنی ۱۰) دومین شهر پرجمعیت ایتالیا - نوعی پارچه نرم و پرزدار - نت سوم ۱۱) شخص - چشمه - باشگاه فوتبال انگلیسی ۱۲) کارتن بازنشده - از فروع دین - مادربزرگ ۱۳) نمای ساختمان - نکند که ۱۴) ساز استاد ناصر فرهنگ فر - حافظه اصلی کامپیوتر - آقای فرانسوی ۱۵) توانستن - از بناهای دوره سلجوقی در شهر مراغه.

جدول ویژه

افقی: ۱) از مراحل سه‌گانه سلوک که در آن حقایق آشکار است - همنشین ۲) حس بویایی - عاشق - حمام لاغری - نشانه مصدر جعلی ۳) محموله غیرقانونی - همیشه - غزوه سال پنجم هجرت ۴) بلندترین قله زاگرس - باران شدید - هیچ و پوچ ۵) سال آذری - مجموعه شعری سروده فاضل نظری - افسار ۶) جنگ و جدال - همراه وعده - سر به‌راه ۷) گلی آپارتمانی - کبود - درختی با برگ‌های پنجه‌ای ۸) مذکر - دارای فرهنگ خرافی - شب چله - مرحله خواب عمیق ۹) از ماشین‌آلات کشاورزی - از انجیل‌های معتبر - مبتنی بر یک ریتم ۱۰) خوشخوان - شکرگزار - سخن گفتن ۱۱) بنیان یک ظرفیتی مشتق از بنزن - برقرار - زیان ۱۲) اظهار ادب و احترام و فروتنی نزد کسی - نزدیک شدن - غزال ۱۳) فراموشکار - از بخش‌های اوستا - ناطق ۱۴) تکرار حرفی - مقابل آمدن - اصلاح عکس پس از ظهور - صاحب ۱۵) بی‌نظم - شهری در کارولینای شمالی در ایالات متحده آمریکا.

عمودی: ۱) آلبومی با آواز سالار عقیلی - جنگ یزدگرد سوم و اعراب ۲) منسوب به یمن - از آثار مشهور گوته آلمانی - اصطکاک ۳) چست و چابک - پیدا شده ۴) پدران - کننده کاری - فرزند نتیجه ۵) روستای ییلاقی در دامنه کوه سهند - بایگانی - تکرار حرفی ۶) تصرف در مالی - پیکر - کانی کلسیم‌دار ۷) برجسته و برآمده - زیاندار از ارزانقیمت - از وسایل ورزش باستانی ۸) شجاع - رگیل ۹) زنان عرب - کوارتز رنگی که برای نگین انگشتر به‌کار می‌رود - مربوط به اداره ۱۰) ورزشگاه لندن - نیای زبان‌های رومی - هزار کیلو ۱۱) خودم - نیاکان - سردار رومی که مغلوب سورنا شد ۱۲) راهبر کشتی - دانشمند - چوب در گویش عرب ۱۳) فراوان - ماه روزه ۱۴) ملکه افسانه‌ای روم - گریزان - عابر ۱۵) دوسویه - امواج الکترومغناطیسی با طول موج‌های خیلی کم.

حل جدول عادی ۶۵۶۴

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	د	ف	ع	■	خ	و	د	ک	ا	م	ه	■	ب	غ	ض
۲	س	م	ی	ر	م	■	ن	ف	ر	و	ن	■	ا	د	ر
۳	ت	■	ن	ا	ی	ا	ب	■	ا	ب	ر	ب	ه	ا	ر
۴	ا	ه	■	پ	ن	چ	ا	ب	■	ا	ی	ی	ن	■	■
۵	س	م	ی	ر	■	م	ل	و	د	ی	■	ه	ر	ز	ه
۶	■	ک	ا	ت	ه	ا	■	م	ی	ل	ا	و	■	ا	ر
۷	س	ی	خ	■	ا	ل	ق	ی	ا	■	ک	ش	ا	ل	ه
۸	ر	■	ت	ک	و	ی	ن	■	ب	م	ب	ی	ی	■	ر
۹	ه	ا	ن	ر	ی	■	د	س	ت	ا	ن	■	ک	و	ی
۱۰	م	ه	■	ا	ه	م	ی	ت	■	ه	د	ا	ی	ا	■
۱۱	ی	و	ن	س	■	ا	ل	ا	ی	ش	■	ل	و	ک	س
۱۲	■	■	س	و	د	ه	■	ر	ا	ه	ر	و	■	س	ر
۱۳	ک	■	و	ا	س	■	ت	ع	ر	ی	ا	ن	■	■	ک
۱۴	■	ک	ر	ا	ی	ج	ا	■	ن	س	ا	ی	ش	■	■
۱۵	■	ی	ن	ک	ی	ن	ی	س	ل	ه	■	د	ن	خ	ی

حل جدول ویژه ۶۵۶۴

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ب	و	ف	■	س	ا	م	ن	ا	م	ه	■	ب	ا	ه
۲	ا	ی	ر	ا	ن	■	ش	ی	ن	ت	و	■	ی	ه	و
۳	ی	■	م	ن	ا	س	ک	■	ت	ر	م	ی	ن	ا	ل
۴	ب	ک	ل	ی	ک	■	د	ر	ا	ی	ت	■	ن	و	■
۵	ک	ل	ی	ک	■	ک	ن	و	ن	ی	■	ن	ر	د	ف
۶	■	پ	ا	س	ت	ا	■	ا	ب	خ	س	ت	■	ا	ا
۷	س	ر	م	■	ب	ر	ه	م	ا	■	ه	م	د	ل	ی
۸	ی	■	ف	ر	ی	ز	ر	■	ه	ل	ا	ه	■	ل	د
۹	ا	ب	ت	ن	ی	■	س	و	ت	ا	م	■	خ	ز	ه
۱۰	س	س	■	ن	خ	ی	ت	■	ت	ی	م	و	ر	■	■
۱۱	ی	ک	ل	ا	■	ر	ن	ک	ر	ز	■	ا	ش	ا	م
۱۲	■	م	ن	ع	م	■	ر	ه	ی	د	ن	■	د	■	ن
۱۳	ا	س	ی	س	ت	ن	ا	■	ا	و	ر	ن	■	د	ت
۱۴	ز	و	د	■	ر	ی	ا	ض	ی	■	س	د	ی	ق	ه
۱۵	ا	م	ن	■	ت	ی	ف	و	ی	د	■	ل	د	ا	■